

MUNI
PED

Sociální skupina a skupinová dynamika

Mgr. Jana Fikrlová

Co je to sociální skupina (Lovaš, 2008)

- **sociální skupina** = skupina osob (tj. dvě a více osob), které vstupují do vzájemné interakce
- **sociální agregát** = shluky lidí, které vyvolávají dojem „celku“ na základě vnějších okolností
  - **spojují je pouze situační okolnosti** – jsou na stejném místě, vykonávají stejnou činnost...
  - např. lidé čekající na šalinu, lidé ve frontě v supermarketu...
  - neinteragují spolu
- **sociální kategorie** = lidé, kteří sdílí společné znaky
  - pohlaví, vlastnosti, schopnosti, věk, rodinný stav...
  - opět mezi sebou neinteragují

Aktivita: Do jakých sociálních skupin patříte?

- zkuste se zamyslet nad tím, do jakých sociálních skupin patříte
- ve dvojicích si promluvte o tom, na co jste přišli

Členská vs. nečlenská skupina

- členská skupina (*in-group*) = skupina, se kterou se člověk identifikuje a za jejíhož člena se považuje
- nečlenská skupina (*out-group*) = skupina, se kterou se člověk neidentifikuje a za jejíhož člena se nepovažuje

Aronson et al. (2010)

Aktivita

- na záda Vám nalepím lísteček, na kterém bude symbol
- zkuste se **bez mluvení** rozdělit do skupin podle toho, jaký symbol máte na lístečku

Paradigma minimálních skupin

- *minimal group paradigm = minimal groups*
- rozdělení lidí do skupin na základě triviálních kritérií
- Tajfel et al. (1971) – Kandinsky vs. Klee experiment
  - 48 chlapců (věk 14 – 15 let)
  - ukázali jim 12 obrazů od Kleea a Kandinskyho (nevěděli, kdo namaloval kterou)
  - řekli jim, že je na základě odpovědí rozdělili do skupin (reálně je rozdělili náhodně)
  - přidělení peněžní odměny chlapci z vlastní skupiny vs. chlapci z druhé skupiny (znali jen příslušnost ke skupině + identifikační číslo)
  - sami z rozdělování nic neměli

Jak myslíte, že to dopadlo?

? férovost = stejná odměna pro obě skupiny

? maximum in-group profit = maximální zisk členské skupiny

? maximum joint profit = maximální zisk pro členskou i nečlenskou skupinu

? maximum difference = největší rozdíl mezi skupinami, ze kterého má ještě členská skupina zisk

In-group favoritism = In-group bias

= upřednostňování vlastní členské skupiny před nečlenskou skupinou

= sklon k favorizování členů vlastní skupiny

Kouřilová (2011)

Aktivita: Na střední

- zkuste ve skupince zavzpomínat na svou třídu na střední
- vzpomeňte si:
  - jak Vaše třída vypadala na začátku
  - jak v průběhu studia
  - jak na konci studia
  - a jaké jsou Vaše vztahy nyní

Etapy vývoje skupiny dle Tuckmana

Etapy vývoje skupiny dle Tuckmana

- **Formování** (*forming*)
  - Seznamování (navzájem, s úlohou)
  - Nejistota
- **Bouření** (*storming*)
  - Konflikt, emocionalita
  - Snaha prosadit se, docílit naplnění vlastních potřeb
- **Normování** (*norming*)
  - Soudržnost, výměna
  - Snaha nastavit pravidla skupiny

Etapy vývoje skupiny dle Tuckmana

- **Optimální výkon** (*performing*)
  - Rolové chování
  - Produktivní řešení problémů a skupinových úloh
  - Spolupráce na společných cílech
  - Stabilní vztahy
- **Ukončení** (*adjourning*)
  - „Rozchod“

Lovaš (2008)

Etapy vývoje skupiny dle Tuckmana

Použitá literatura

- Aronson, E., Wilson, T. D., & Akert, R. M. (2010). *Social psychology* (7th ed.). Pearson.
- Kouřilová, S. (2011). Jedinec v meziskupinových vztazích: Od sociální kategorizace k předsudkům. *Československá psychologie*, 55(1), 12-24.
http://www.psu.cas.cz/export/sites/psu/cs/lide/cv/graf/pdf/JEDINEC_V_MEZISKUPINOVCH_VZTAZCH.pdf
- Lovaš, L. (2008). Malé sociální skupiny. In J. Výrost & I. Slaměník (Eds.), *Sociální psychologie* (2nd ed., pp. 321-338). Grada.

Použitá literatura

- Tajfel, H., Billig, M., Bundy, R., Flament, C., 1971. Social categorization and intergroup behaviour. *European Journal of Social Psychology*, 1(2), 149–178.
<https://doi.org/10.1002/ejsp.2420010202>